

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **nezl. M. V.**, zastoupena matkou: M. T., zastoupena Mgr. Helenou Kohoutovou, advokátkou se sídlem Praha 8, Za Poříčskou branou 12, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 27. 5. 2004, č. j. 8 Az 195/2003 - 38,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou 15. 7. 2004 se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 25. 7. 2003, č. j. OAM-246/VL-01-BE01-2003. Tímto rozhodnutím jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek městského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně nenaplnila žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu, a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Konkrétně

pak namítá, že v řízení o žalobě byla zastoupena advokátkou Mgr. Helenou Kohoutovou, avšak konečný rozsudek ve věci doručil městský soud pouze stěžovatelce (resp. její matce) a nikoli její zástupkyni. Rovněž městský soud nereflektoval v napadeném rozsudku vyjádření advokátky, přestože je stěžovatelka předložila při ústním jednání a soud je tam přijal a přečetl. Stěžovatelka dále uvádí, že je výrok městského soudu v rozporu s § 75 odst. 1 ve spojení s § 76 odst. 3 s. ř. s. Podle stěžovatelky měl totiž soud žalobě vyhovět a rozhodnutí vrátit žalovanému k došetření, neboť důvody, které žalovaný v rozhodnutí hodnotil, se vztahují k matce stěžovatelky. Ačkoli „důvody stěžovatelky od důvodů její matky odvisejí“, je třeba je hodnotit v kontextu možné hrozby přímo pro žalobkyni, neboť dítě může být vystaveno jiným formám pronásledování než jeho matka, ač by příčinou byly shodné důvody. Dále poukazuje na to, že rozhodnutí žalovaného není ve vztahu ke stěžovatelce odůvodněné, vyjma tvrzení, že stěžovatelka žádá o azyl ze stejných důvodů jako její matka. Podle stěžovatelky je pak jak ze zákona o azylu, tak z Úmluvy o právech dítěte i judikatury Vrchního soudu v Praze zřejmé, že dítě samo o sobě může mít vlastní, na rodičích nezávislé, obavy z pronásledování. K tomu stěžovatelka poukazuje na rozsudky Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 10. 2002, č. j. 5 A 780/2000 a dne 31. 5. 2002, č. j. 6 A 787/2000. V těchto rozsudcích soud zrušil rozhodnutí žalovaného jako nepřezkoumatelná, neboť ve výroku rozhodnutí správní orgán nerozlišoval mezi subjektivitou rodiče a dítěte a výrok o neudělení azylu rodiči vztáhl i na nezletilé dítě. Stěžovatelka se domnívá, že v daném případě sice žalovaný ve výroku rozhodl samostatně o stěžovatelce, ale takové rozlišení je čistě formální, neboť v odůvodnění mezi stěžovatelkou a její matkou prakticky nerozlišuje. Rovněž považuje za nesprávné tvrzení krajského soudu, že námitka uplatněná v žalobě týkající se toho, že se žalovaný nezabýval skutečnou situací v Arménii, je nedůvodná, neboť vzhledem k tomu, že stěžovatelka v Arménii nikdy nebyla je taková úvaha nadbytečná. Podle stěžovatelky je naopak nepochybné, že informace o zemi původu by se vztahovaly k důvodům, které byly stěžovatelkou při pohovoru prezentovány. Žalovaný tak měl posuzovat informace poskytnuté stěžovatelkou s informacemi o zemi původu. Stěžovatelka se také domnívá, že je výrok soudního rozhodnutí v rozporu s § 78 odst. 1 s. ř. s., neboť správní orgán překročil meze správního uvážení, rozhodnutí neobsahuje přesně a úplně zjištěný stav věci a ani úvahu při hodnocení takto zjištěného stavu věci. Městský soud měl tedy rozhodnutí žalovaného zrušit. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Městského soudu v Praze zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti poukázal na to, že byl-li rozsudek doručen matce nezletilé stěžovatelky dne 30. 6. 2004, je kasační stížnost ze dne 15. 7. 2004 podána opožděně. Mělo-li však být rozhodnutí doručováno advokátce matky stěžovatelky, je kasační stížnost podána předčasně. Žalovaný proto navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) – ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo

z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Další úvahy Nejvyššího správního soudu se pak s ohledem na vyjádření žalovaného ubíraly k posouzení toho, zda je kasační stížnost projednatelná věcně, nebo zda je třeba ji odmítnout pro opožděnost, resp. předčasnost. Ze soudního spisu k tomu vyplynulo, že Městský soud v Praze nařídil v dané právní věci na den 27. 5. 2004 ústní jednání a předvolal na ně stěžovatelčinu matku jako její zákonnou zástupkyni (předvolání jí bylo doručeno do vlastních rukou dne 26. 4. 2004) i žalovaného. Faxovým podáním ze dne 26. 5. 2004 sdělila advokátka Mgr. Helena Kohoutová městskému soudu, že dne 26. 5. 2004 byla zmocněna k zastupování paní M. T., která je zákonnou zástupkyní své dcery M. V.. Tuto skutečnost doložila plnou mocí, z níž vyplynulo, že M. T. jako zákonná zástupkyně své dcery M. V. zmocňuje advokátku Mgr. Helenu Kohoutovou k tomu, aby ji obhajovala, resp. zastupovala ve všech právních věcech. Tato generální plná moc byla doplněna zvláštní plnou mocí k zastupování před Městským soudem v Praze ve věci žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-246/VL-01-BE01-2003. Advokátka přípisem také požádala o odročení jednání. Jednání však proběhlo ve stanovený den za účasti matky stěžovatelky a zástupce žalovaného. Zamítavý rozsudek, v jehož záhlaví nebyla advokátka uvedena, byl ve středu 30. 6. 2004 doručen matce stěžovatelky; dvoutýdenní lhůta k podání kasační stížnosti pak uplynula ve středu 14. 7. 2004 (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost však byla podána shora zmíněnou advokátkou až dne 15. 7. 2004, tedy jeden den po uplynutí zákonné lhůty, jejíž nedodržení není soud oprávněn prominout. Městský soud poté v předkládací zprávě vyznačil, že kasační stížnost považuje za opožděnou. Rovněž uvedl, že rozsudek nezasílal advokátce Mgr. Heleně Kohoutové, neboť ta byla zástupkyní M. T. a nikoliv stěžovatelky M. V., která byla narozdíl od její matky účastníkem řízení. Podle městského soudu pak zástupce může mít v řízení pouze účastník a zastoupení zákonného zástupce advokátem není přípustné. Dohoda o plné moci uzavřená mezi advokátkou a M. T., je tak v dané věci bezpředmětná.

Nejvyšší správní soud nesouhlasí s názorem městského soudu a naopak má zato, že kasační stížnost nelze odmítnout jako opožděnou, neboť by tím v daném případě došlo k porušení stěžovatelčina práva na spravedlivý proces. Ustanovení § 36 odst. 1 s. ř. s. totiž ukládá soudu poskytovat účastníkům řízení poučení o procesních právech a povinnostech. Nejvyšší správní soud ve svém rozhodnutí ze dne 6. 11. 2003, č. j. 7 Azs 17/2003 - 40, (uveřejněno pod číslem 519/2005 Sb. NSS) poukázal na to, že je třeba poučení poskytovat v takové době, kdy je to podle stavu řízení pro účastníka zapotřebí. Shodná poučovací povinnost je obsažena i v § 5 občanského soudního řádu a k jejímu rozsahu se vyjadřoval i Ústavní soud. Ten ve svém rozhodnutí ze dne 5. 3. 1998, sp. zn. III. ÚS 480/97 (Sbírka nálezů a usnesení Ústavního soudu č. 2018/1998) konstatoval, *že soud je povinen účastníky poučit, jaká práva jim přiznávají a jaké povinnosti jim ukládají procesněprávní předpisy, jak je nutno procesní úkony provést, popřípadě jak je třeba odstranit vady procesních úkonů již učiněných, aby vyvolaly zamýšlené procesní účinky.*

V dané věci doručila advokátka městskému soudu plnou moc, kterou jí udělila matka nezletilé žalobkyně (což zde bylo výslovně uvedeno *...M. T. jako zákonná zástupkyně své dcery M. V.*.....) k zastupování v předmětné věci (....*ve věci žaloby proti rozhodnutí Ministerstva vnitra č. j. OAM-246/VL-01-BE01-2003...*) a požádala o odročení ústního jednání. Tato plná moc je však poměrně nejasná, neboť z ní není zcela zřejmé, zda advokátku

zmocnila matka nezletilé žalobkyně za sebe nebo nezletilá žalobkyně prostřednictvím své matky. Pokud by se totiž jednalo o plnou moc matky, která není v tomto řízení účastníkem, neměla by pro ni žádného významu. Navíc by plná moc zcela nadbytečně obsahovala formulaci: „*jako zákonná zástupkyně své dcery M. V.“*. Pokud by se však mělo jednat o plnou moc, kde v pozici zmocnitele figuruje nezletilá stěžovatelka (což v dané věci má smysl, citovaná formulace tomu nasvědčuje a jak vyplynulo později z řízení, právě tento případ měly strany předmětné dohody o plné moci na mysli), byla plná moc zatížena vadou, neboť jako zmocnitel zde nebyla uvedena stěžovatelka, nýbrž její matka. Jednalo se tak o plnou moc nejasnou a městský soud měl v intencích § 36 odst. 1 s. ř. s. a shora uvedeného rozhodnutí Ústavního soudu advokátku, případně matku stěžovatelky, poučit o tom, že předloženou plnou moc nelze bez dalšího považovat za plnou moc udělenou nezletilou stěžovatelkou, a vyzvat k jejímu upřesnění (jak ostatně správně učinil v řízení o kasační stížnost, kdy situace byla obdobná). Nepostupoval-li tak, pochybil, neboť stěžovatelka měla zato, že je v daném řízení řádně zastoupena advokátkou, které také bude rozsudek doručen (§ 42 odst. 2 s. ř. s.) a teprve poté počne běžet lhůta k podání kasační stížnosti. Je tak zřejmá příčinná souvislost mezi pochybením soudu a uplynutím lhůty k podání kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud má tak zato, že v daném případě nelze kasační stížnost odmítnout jako opožděnou, neboť pochybení soudu nelze přičítat k tíži stěžovatelce; kasační stížnost byla navíc podána jen jeden den po lhůtě a je tak zřejmé, že se stěžovatelka snažila hájit svoje práva. Rovněž není možné kasační stížnost považovat za podanou předčasně, neboť plná moc advokátky nebyla jednoznačná. Zdejší soud proto považoval kasační stížnost za včasnou a projednal jí věcně.

Důvodnost kasační stížnosti pak posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. - nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení, když se domnívá, že žalovaný měl posuzovat informace poskytnuté stěžovatelkou v kontextu s informacemi o zemi původu; dále důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. - vady řízení před správním orgánem, neboť důvody, které žalovaný v rozhodnutí hodnotil se vztahují k matce stěžovatelky a jeho rozhodnutí tak není ve vztahu ke stěžovatelce odůvodněné, správní orgán překročil meze správního uvážení, rozhodnutí neobsahuje přesně a úplně zjištěný stav věci a ani úvahu při hodnocení takto zjištěného stavu věci a v neposlední řadě důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. - vady řízení před městským soudem, které stěžovatelka spatřuje v tom, že soud nedoručil rozsudek ve věci advokátce, ale přímo jí, a nereflektoval v napadeném rozsudku její vyjádření, předložené při ústním jednání.

Ze spisu k tomu vyplynulo, že dne 20. 1. 2003 podala matka nezletilé stěžovatelky žádost o udělení azylu, kde uvedla, že o azyl pro svoji dceru žádá ze stejných důvodů jako žádala ona. Při pohovoru vedeném dne 10. 7. 2003 uvedla matka nezletilé stěžovatelky, že jí v Arménii hrozilo nebezpečí, neboť na jaře roku 2001 poskytla první pomoc nějakému muži, který upadl na zem. Vzhledem k tomu, „že studovala akupunkturu, podráždila na malíčku muže jehlou akupunkturní bod na podporu srdeční činnosti“, muž se probral, ale v sanitce, která pro něho přijela, zemřel. Lékař pak uvedl, že muž zemřel na předávkování drogami, rodina zemřelého však obviňovala ze smrti stěžovatelčinu matku. Vyhrožovali jí i jejímu synovi smrtí. Když se obrátila na policii, tak jí bylo řečeno, že musí mít svědky. Ty se jí ale zajistit nepodařilo, protože každý, koho o svědectví požádala, svědčit odmítl ze strachu před pomstou. Stěžovatelka tudíž na radu „všech“ odešla spolu se synem ze země.

Předtím se ještě pokusila bydlet u kamarádky, ale rodina toho muže ji našla i tam. K dotazu žalovaného pak uvedla, že na policii se již znovu neobrátila, a to ani tehdy, když se někdo autem pokoušel přejet její matku se synem, a ani nepožádala o pomoc žádný „vyšší státní orgán“. Žalovaný pak nezletilé stěžovatelce azyl neudělil podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a vyslovil, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Prvotní jsou důvody týkající se pochybení v řízení před městským soudem a žalovaným, neboť jen na základě řádně zjištěného stavu věci, lze pak posuzovat důvody pro udělení azylu.

K námitce týkající se nedoručení rozsudku advokátce Mgr. Heleně Kohoutové se již Nejvyšší správní soud vyjádřil výše; pochybení v postupu městského soudu, který stěžovatelku nepoučil a nevyzval k upřesnění plné moci, shledal, avšak toto pochybení bylo odstraněno tím, že zdejší soud kasační stížnost neodmítl jako opožděnou, nýbrž věcně projednal. Nemohlo tak mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí a není tedy důvodem pro zrušení rozhodnutí městského soudu. Pokud pak jde o vyjádření advokátky předložené stěžovatelčinou matkou při ústním jednání, tak je třeba stěžovatelce přisvědčit v tom, že v písemném vyhotovení rozsudku toto vyjádření není vůbec zmíněno. Podle zdejšího soudu však tato skutečnost nemá na zákonnost napadeného rozsudku žádný vliv. Městský soud je totiž v řízení o žalobě zásadně vázán uplatněnými žalobními body (§ 75 odst. 2 s. ř. s.) a pokud se se všemi v rozsudku řádně vypořádá, nemá na jeho zákonnost vliv samotná skutečnost, že v něm nezrekapituloval vyjádření konstatované při ústním jednání; z vyjádření navíc, krom návrhu na přerušení řízení a následně jeho spojení s řízením o žalobě stěžovatelčiny matky, kterému soud vydáním zamítavého rozsudku nevyhověl, nic podstatného nevyplynulo. Uvedené vyjádření totiž v podstatě rekapitulovalo a zdůrazňovalo v žalobě uplatněné námitky. Nad rámec uvedeného je vhodné poukázat na to, že pokud by vyjádření obsahovalo žalobní body zcela nové, v žalobě neuplatněné, městský soud by k nim s ohledem na § 75 odst. 2 s. ř. s. přihlédnout stejně nemohl. Důvod uvedený v §103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. tak nebyl shledán.

Jde-li o řízení před správním orgánem, je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Správní orgán není povinen seznamovat žadatele o azyl s důvody, pro které by mohlo být jeho žádosti vyhověno. Stěžovatelka zejména namítá, že důvody, které žalovaný v rozhodnutí hodnotil se vztahují k matce stěžovatelky a jeho rozhodnutí tak není ve vztahu ke stěžovatelce odůvodněné. Ani s touto námitkou se nemůže zdejší soud ztotožnit. Nezletilá stěžovatelka, která se narodila na území České republiky a které nebyl v době posuzování žádosti o azyl ani jeden rok, požádala o azyl ze stejných důvodů jako její matka. Je tak nanejvýš logické, že žalovaný při posuzování její žádosti vycházel z těchto důvodů a ty také hodnotil spolu s potřebnými informacemi o dodržování lidských práv v Arménii, které shromáždil v průběhu správního řízení (jednalo se o Zprávu Ministerstva vnitra Velké Británie z října 2002 a informací ČTK). Podle Nejvyššího správního soudu byl takový postup zcela v souladu se zákonem a rovněž stav věci byl zjištěn dostatečným způsobem, neboť rozsah dokazování žalovaného se vždy odvíjí od důvodů, které žadatel uvede. Nelze ani souhlasit s tím, že by z rozhodnutí

žalovaného nebylo zřejmé, jakými úvahami se žalovaný při hodnocení důkazů a použití právních předpisů řídil. V rozhodnutí jsou totiž dostačujícím způsobem popsány úvahy žalovaného při porovnávání důvodů uplatněných stěžovatelkou ve správním řízení spolu s důvody podle zákona o azylu; rovněž je zřejmé jaké důkazy k tomu žalovaný použil. Pokud pak stěžovatelka namítá, že správní orgán překročil meze správního uvážení, tak tuto svoji námitku nijak nekonkretizuje a ani ze spisu takové pochybení nevyplynulo.

Rovněž rozsudky Vrchního soudu v Praze ze dne 8. 10. 2002, č. j. 5 A 780/2000 a dne 31. 5. 2002, č. j. 6 A 787/2000, které stěžovatelka v kasační stížnosti zmínila jsou pro danou věc nerozhodné. V uvedených věcech vrchní soud zrušil rozhodnutí žalovaného jako nepřezkoumatelná, protože o návrhu nezletilého dítěte nebylo rozhodnuto samostatným výrokem. V případě právě posuzovaném žalovaný rozhodoval již v souladu s právním názorem obsaženým v těchto rozsudcích a rozhodnutí obsahuje výrok o tom, že se nezletilé stěžovatelce azyl neuděluje. Nedůvodná a rovněž neodůvodněná je i stěžovatelčina domněnka, že je toto rozlišení čistě formální, neboť jak již je uvedeno výše důvody nezletilé žadatelky o azyl v daném případě zcela korespondují s důvody její matky; žalovaný tak správně posuzoval důvody uvedené matkou ve vztahu k osobě stěžovatelky. Tvrzený důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. tak nebyl shledán.

Poslední stěžovatelčina námitka pak směřuje proti názoru městského soudu, že je nadbytečné posuzovat situaci v Arménii, neboť nezletilá stěžovatelka v Arménii nikdy nebyla. Ani s touto námitkou však nelze souhlasit. Uvedený názor městského soudu samozřejmě nelze uplatňovat striktně ve všech případech (viz např. rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 25. 2. 2004, č. j. 10 Az 120/2003 - 55, uveřejněno pod číslem 293/2004 Sb. NSS, kde soud konstatoval, že *u nezletilého žadatele o udělení azylu ve věku necelých tří let, který se narodil již na území České republiky, lze obecně připustit možnost existence důvodů zakládajících právo na udělení azylu a spočívajících v odůvodněném strachu z pronásledování z důvodu rasy ve státě, jehož občanství má nezletilý žadatel o azyl - § 12 zákona o azylu)***,** avšak v daném případě skutečně nebylo třeba, aby žalovaný při posuzování žádosti o udělení azylu zjišťoval podrobněji situaci v Armenii. Jak již je uvedeno výše, v azylovém řízení jsou vždy podstatné důvody, které pro udělení azylu žadatel uvede během správního řízení; tyto důvody pak také určí rozsah dokazování, jež je žalovaný povinen provádět ve vztahu k situaci v zemi původu žadatele. Uplatní-li např. žadatel pouze ekonomické důvody, může být jeho žádost o udělení azylu zamítnuta jako zjevně nedůvodná podle § 16 odst. 1 písm. a) zákona o azylu, aniž by byl žalovaný povinen zjišťovat jakékoli informace o zemi původu.

V daném případě stěžovatelka uvedla, že má v Arménii obavu z jednání soukromých osob, které pronásledují její matku. Jednání soukromých osob však není zásadně důvodem pro udělení azylu. Důvody pro udělení azylu stanoví § 12 zákona o azylu tak, že se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatelka v průběhu správního řízení ani řízení před soudem neuvedla, že by byla v Arménii pronásledována za uplatňování politických práv a svobod, ani že má obavu z pronásledování z důvodů uvedených pod písmenem b) citovaného ustanovení. Shora popsané problémy stěžovatelky za pronásledování ve smyslu zákona o azylu považovat nelze, neboť za pronásledování se pro účely tohoto zákona považuje pouze ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání,

pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním (§ 2 odst. 6 zákona o azylu). V případě stěžovatelky tak není splněna druhá podmínka citovaného ustanovení (tj. že by ohrožení ze strany soukromých osob bylo prováděno, podporováno či trpěno arménskými úřady), protože se stěžovatelka o pomoc k příslušným státním orgánům neobrátila. Stěžovatelka sice o pomoc požádala policii, ale když se nedomohla okamžitého zjednání nápravy, již to nezkoušela. Nejvyšší správní soud souhlasí se žalovaným, že se měla na policii obrátit opakovaně, a pokud by neuspěla, tak na příslušné nadřízené orgány. Neučinila-li tak, nelze než jí to přičíst k tíži. Zdejšímu soudu je z úřední činnosti známo, že vymáhání práva nemusí být v Arménii vždy efektivní, neznamená to však, že by bylo nutno Arménii považovat za zhroucený stát neschopný vykonávat základní státní funkce. Nejvyšší správní soud ostatně judikoval již opakovaně, že potíže žadatele se soukromými osobami, zejména za situace, kdy se nedomáhal pomoci u příslušných státních orgánů, nejsou důvodem pro udělení azylu (viz. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65 a ze dne 28. 11. 2003, č. j. 4 Azs 24/2003 - 68). Postup žalovaného i městského soudu tak byl v souladu se zákonem. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak rovněž neobstojí.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 5. října 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu